

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Соціальний аудит в організації

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Цифрове врядування

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Професійна, вибіркова

Семестр

7

Мова викладання

Українська,

Викладачі, розробники

Сутула Оксана Анатоліївна

[Oksana.Sutula Oksana.Sutula@khnpi.edu.ua](mailto:Oksana.Sutula@khnpi.edu.ua)

Старша викладачка кафедри соціології і публічного управління

Авторка понад 30 наукових і навчально-методичних публікацій. Курси: «Комунікації в організації», «Соціологія політики», «Соціологія економіки», «Політологія», «Соціологія електоральної поведінки».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

У курсі висвітлюються основні проблемні положення соціального аудиту як управлінського феномену. Розглядаються основні компоненти, типи та види, категорії соціального аудиту в організаційних структурах, наукові підходи до пояснення розвитку, становлення та функціонування аудиту в організаціях.

Мета та цілі дисципліни

Формування у слухачів системи знань, вмінь та навичок щодо застосування соціального аудиту та інспектування в системі публічного управління. Ознайомлення з основами теорії соціального аудиту, функціями та типологією соціального аудиту в організаціях.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, реферати, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК 1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 13 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

СК 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

Результати навчання

PH 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

PH15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

PH16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну: «Вища математика», "Інформатика", "Основи економічної теорії", «Теорія організації», «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика», «Соціально-демографічна статистика», «Організаційно-правові засади публічного управління», «Основи публічного управління та адміністрування», «Державне та регіональне управління»..

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод (демонстрація на екрані слайдів презентацій, візуалізації навчального матеріалу); метод проблемного викладення; частково-пошуковий, або евристичний метод (лекції за окремими темами викладаються в проблемній формі). Під час проведення семінарських занять застосовується: репродуктивний метод (засвоєння базових понять курсу); частково-пошуковий, або евристичний метод (під час підготовки індивідуальних проєктів); дослідницький метод (студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть дослідження, виміри та виконують інші пошукові дії для створення презентації на задану тему). Семінарські заняття можуть бути побудовані у формі дискусії.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Історична еволюція теорії та практики соціального аудиту.

Гносеологічні корені аудиту. Місце соціального аудиту в системі соціальних наук. Предмет, об'єкт ОК "Соціальний аудит в організації". Зміст і структура ОК. Аудит як послуга. Достовірність фінансової звітності.

Тема 2. Особливості соціального аудиту: зарубіжний досвід .

Соціальна відповідальність як теоретична основа соціального аудиту. Національні системи соціальних відносин та аудиту. Вплив особливостей американської цивілізації на соціальний аудит (СА). Характерні риси французької моделі СА. Особливості управління соціальними відносинами на японському підприємстві. Система соціальних стандартів в Україні.

Тема 3. Аудит системи управління людськими ресурсами.

Основні завдання та напрями аудиту системи управління людськими ресурсами. Аудит формування персоналу. Оцінка якості планування персоналу в організації. Критерії оцінки соціальної та економічної ефективності управління наймами персоналу. Корпоративна соціальна відповідальність. Управління впливами на довкілля та використання природних ресурсів.

Тема 4. Механізми реалізації соціального аудиту.

Процедура проведення СА. Документи на проведення СА. Права та обов'язки соціальних аудиторів. Планування СА. Підготовка основних документів для проведення СА. Корпоративний соціальний маркетинг. Корпоративна філантропія . Охорона довкілля (раціональне використання водних ресурсів, енергозбереження, запобігання забрудненню довкілля побутовим сміттям). Соціальна активність громадян (волонтерство, участь у виборах тощо).

Тема 5. Методика проведення соціального аудиту в організаціях.

Визначення поняття «технології проведення соціального аудиту». Документи для проведення СА. Вимоги до технологій проведення СА. Методи соціального аудиту: загальна характеристика. Методи збору інформації: кількісні та якісні методи. Етичні аспекти проведення СА.

Тема 6. Зміст соціального інспектування.

Поняття «соціального інспектування». Діагностування складних життєвих обставин. Фактори, що негативно впливають на забезпечення життєдіяльності дитини в сім'ї. Етапи соціального інспектування. Соціальне інспектування сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Тема 7. Види, методи та функції соціального інспектування в організаціях

Види соціального інспектування: планове, оперативне, моніторингове. Методи соціального інспектування: вивчення документації, обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування. Методи діагностики: обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування, тестування. Функції соціального інспектування: діагностична, попереджувально-профілактична, інформаційна, наглядово-контрольна, охоронно-захисна, комунікативна, координаційна. Результати здійснення соціального інспектування.

Тема 8. Порядок інспектування сімей, дітей та молоді, які опинились у складних життєвих обставинах

Визначення поняття «оцінка потреб» особистості, що опинилася у складних життєвих обставинах. Партнерство з дорослими членами сім'ї, родини. Особливості проведення та документування експрес-оцінки. Специфіка здійснення та оформлення початкової оцінки. Зміст соціальної послуги соціального супроводу. Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах.

Тема 9. Аудит в соціальній сфері.

Освітній аудит. Медико-соціальний аудит. Гендерний аудит.

Тема 10. Аудит в системі соціальної відповідальності бізнесу.

Відповідальність як принцип соціального аудиту. Соціальний аудит у контексті концепції корпоративної соціальної відповідальності. Аудит соціально-трудова відносин (аудит системи управління людськими ресурсами, аудит формування персоналу, аудит системи управління розвитком персоналу). Соціальний аудит у системі соціального діалогу і партнерства.

Тема 11. Аудит в системі державного управління.

Громадський аудит. Аудит правоохоронних органів. Аудит реалізації державних соціальних програм. Аудит управлінських рішень у сфері демографічної політики.

Теми практичних занять

Тема 1. Історична еволюція теорії та практики соціального аудиту.

Соціоекономіка та соціоекономічні відносини як методологічна основа СА. Критерії ефективності діяльності підприємства. Предмет соціального аудиту, його об'єкт та цілі. Історія виникнення і розвитку СА: світовий і український досвід. Спілька аудиторів України.

Тема 2. Особливості соціального аудиту: зарубіжний досвід .

Соціальна відповідальність як теоретична основа соціального аудиту. Правова основа соціального аудиту. Національні системи соціальних відносин та аудиту. Вплив особливостей американської цивілізації на соціальний аудит (СА). Характерні риси французької моделі СА. Основа моделі соціального аудиту Німеччини. Вплив міжнародних актів на регулювання застосування СА.

Тема 3. Аудит системи управління людськими ресурсами.

Критерії оцінки адаптації нових співробітників організації. Аудит організації та нормування праці. Показники й критерії аудиторського обстеження організації та нормативу праці. Методи та значення в становлення величини і структури плинності персоналу в рамках соціально-трудова аудиту. Соціологічні показники в галузі організації та нормування праці в системі соціально-трудова аудиту.

Тема 4. Механізми реалізації соціального аудиту.

Процедура проведення СА. Основні документи на проведення СА. Формування команди СА. Права та обов'язки соціальних аудиторів. Аудиторський ризик та методи його оцінки. Кодекс соціального аудитора. План, програма та графік проведення СА.

Тема 5. Методика проведення соціального аудиту в організаціях.

Напівстандартизовані інтерв'ю, експертне інтерв'ю, бенчмаркінг, асесмент-центр та ін. Фокус-група, глибинне інтерв'ю, спостереження, експертні оцінки. Методи аналізу інформації. SWOT-аналіз, GAP-, STEP-аналіз.

Тема 6. Зміст соціального інспектування.

Поняття «соціального інспектування». Складна життєва ситуація як об'єктивна сукупність елементів середовища. Діагностування складних життєвих обставин.

Тема 7. Види, методи та функції соціального інспектування в організаціях

Види соціального інспектування: планове, оперативне, моніторингове. Методи соціального інспектування: вивчення документації, обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування. Функції соціального інспектування: діагностична, попереджувально-профілактична, інформаційна, наглядово-контрольна, охоронно-захисна, комунікативна, координаційна.

Тема 8. Порядок інспектування сімей, дітей та молоді, які опинились у складних життєвих обставинах

Визначення поняття «оцінка потреб» особистості, що опинилася у складних життєвих обставинах. Особливості взаємодії з дитиною під час оцінки її потреб. Партнерство з дорослими членами сім'ї, родини.

Тема 9. Аудит в соціальній сфері.

Структурно-системний аналіз освітнього аудиту. Структурно-системний аналіз медико-соціального аудиту. Структурно-системний аналіз гендерного аудиту.

Тема 10. Аудит в системі соціальної відповідальності бізнесу.

Відповідальність як принцип соціального аудиту. Соціальний аудит у контексті концепції корпоративної соціальної відповідальності. Аудит соціально-трудова відносин (аудит системи управління людськими ресурсами, аудит формування персоналу, аудит системи управління розвитком персоналу). Соціальний аудит у системі соціального діалогу і партнерства.

Тема 11. Аудит в системі державного управління.

Громадський аудит: історичні і сучасні аспекти. Аудит правоохоронних органів: історичні і сучасні аспекти. Сучасний аналіз аудиту реалізації державних соціальних програм. Аудит управлінських рішень у сфері демографічної політики.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді рефератів та представлення їх як презентацій за двома темами курсу, які студент вільно обирає з числа тем, які пропонуються або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Студент здійснює бібліографічний пошук, складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь, опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку (30 балів), що додаються до загального рейтинг..

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Аудит: підручник / Колектив провідних науковців та аудиторів-практиків України; за заг. ред. д.е.н., проф. Петрик О.А. Київ: КНЕУ, 2015. 504 с.
2. Бабенко С. На шляху до гендерної рівності в освіті. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2016.№17. С.59-64.
3. Качалова Т. В. КЗ0 Соціальний аудит та інспектування в системі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 144 с.
4. Кримчак Л. Ю. Посібник до навчальної дисципліни «Соціальний аудит та інспектування»/ Л. Ю. Кримчак. Дніпро: 2014. 128 с.
5. Мазурик О.В. Основи соціального аудиту [навчальний посібник]. Київ: ФОП Халіков Р.Х., 2020. 140 с.
6. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні : моногр. / О. В.Мазурик ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Донецьк : Східний видавничий дім, 2013. – 315 с
7. Максимович Л. Гендерний аудит для громадських організацій. Львів, 2019. 64 с.

8. Методологія соціального аудиту. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2020/08/Methodologiya-sotsialnogo-audit.pdf>
9. Меркулова Н. В. Соціальний аудит, інспектування та консультування. Мелітополь : Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2016. 90 с.
10. Мониторинг та оцінювання якості освіти: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 141 с.
11. Романів Є.М., Труш І.Є. Державний аудит: Навч. Посібник. Львів: Ліга-Прес, 2017. 235 с.
12. Соціологічний супровід моніторингу якості вищої освіти в сучасному університеті: монографія / М. В. Бірюкова, С. А. Мороз, О. О. Труш та ін.; за ред. В. М. Мороза, Д. А. Терещенко. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2023. 380 с.
http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/19420/1/Монографія_Мороз%20В.М.%20С%20Мороз%20С.А..pdf
13. Соціальний аудит та інспектування [Електронний ресурс] :методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 232 "Соціальне забезпечення" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. С. Лебединська, О. В. Іванісов. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 46 с.
14. Стандарти державного аудиту INTOSAI . URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/1140201>.
15. Farag, M. (2018). Social Audit In 20 Steps. Berlin: Transparency International. URL: https://images.transparencycdn.org/images/2018_Guide_SocialAudit20Steps_English.pdf

Додаткова література

16. Біженці та внутрішньо переміщені особи України на шляхах війни: кроки незламності: монографія / М.В. Бірюкова, Ю.А. Калагін, Н. В. Коваліско та ін.; за ред. М. В. Бірюкової. Львів: СПЛОМ. 2023.- 380 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstreams/72664a83-d774-4a0c-a19c-43236e200c41/download>
17. Буковинська М. П. Соціальний аудит в оцінці корпоративної соціальної відповідальності // Наукові праці Національного університету харчових технологій. 2015. Т. 21, № 4. С.14-24.
18. Державний центр зайнятості. Аналітична та статистична інформація. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/68>.
19. Економіка праці : навч. посіб. / за заг. ред. Г. В. Назарової; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
20. Калінеску, Т.В. Соціальний аудит та інспектування. Луганськ.: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В. Даля, 2012. 312 с.
21. Качалова Т.В. Соціальний аудит та соціальне інспектування: навчально-методичний посібник. Ніжин, видавництво НДУ імені Миколи Гоголя. 2018. 95 с.
22. Купрій В., Паливода Л. Громадська експертиза та громадський моніторинг діяльності органів влади: навч. посіб. Київ: Макрос, 2011. 200 с.
23. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні. Донецьк: Східний видавничий дім, 2013. 316 с.
24. Мазурик О. В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2015. № 1148, Вип. 34. С. 107-113.
25. Рой Я. В. Аудит інформаційної безпеки - основа ефективного захисту підприємства. URL: <https://csecurity.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/23/64>
26. Тертичка В.В. Стратегічне управління: підручник. К.: «К.І.С.», 2017. 932 с.
27. Юрчишин Я. Адвокаційна діяльність та її особливості в роботі з парламентом. Київ: Лабораторія Законодавчих Ініціатив. 2017. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Advocasi.pdf>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання:
- у вигляді заліку (30%), поточного оцінювання (70%): 3 тестові роботи за темами (30%), виконання індивідуального завдання/реферату (10%), презентації (30 %).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06. 24

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06. 24